

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор закладу вищої освіти
з наукової роботи

Полтавського державного медичного
університету

професор

Ігор КАЙДАШЕВ

2025 р.

**ВИСНОВОК ПРО НАУКОВУ НОВИЗНУ, ТЕОРЕТИЧНЕ ТА
ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЇ**

за результатами фахового семінару при Полтавському державному
медичному університеті щодо попередньої експертизи дисертаційної роботи
здобувача кафедри гістології, цитології та ембріології **Данилів Оксани
Дмитрівни** за темою «Вплив кріоконсервованої плаценти на
морфофункціональний стан та структуру трійчастого вузла в нормі та
при гострому асептичному запаленні у щурів»,
поданої на здобуття ступеня доктора філософії
за спеціальністю 222 – Медицина
(протокол № 11 від 7 квітня 2025 року).

Голова засідання - д.мед.н., професор Єрошенко Г.А.

Секретар засідання - к.б.н., доцент Соколенко В.М.

На засіданні були присутні: д.мед.н., професор, проректор закладу
вищої освіти з наукової роботи, професор закладу вищої освіти кафедри
внутрішньої медицини №3 з фтизіатрією Кайдашев І.П.; д.мед.н., професор,
проректор закладу вищої освіти з навчальної роботи, професор закладу вищої
освіти кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії Аветіков
Д.С.; д.мед.н., доцент, доцент закладу вищої освіти кафедри терапевтичної
стоматології, Марченко А.В.; співробітники кафедри гістології, цитології та
ембріології: к.мед.н. доцент, завідувач кафедри Стецук Є.В., д.мед.н.,
професор, професор закладу вищої освіти Шепітько В.І., к.мед.н., доцент,
доцент закладу вищої освіти Вільхова О.В., к.мед.н., доцент, доцент закладу
вищої освіти Пелипенко Л.Б., к.б.н., доцент, доцент закладу вищої освіти
Борута Н.В., доктор філософії, старший викладач закладу вищої освіти
Волошина О.В.; співробітники кафедри патофізіології: д.мед.н., професор
завідувач кафедри Костенко В.О., доктор філософії, доцент, доцент закладу
вищої освіти Акімов О.Є., к.мед.н., доцент, доцент закладу вищої освіти
Соловійова Н.В., к.мед.н., доцент, доцент закладу вищої освіти Денисенко
С.В.; к.мед.н., доцент, завідувачка кафедра хірургічної стоматології та
щелепно-лицевої хірургії Локес К.П., д.мед.н., професор, завідувач кафедри
анатомії Гринь В.Г., д.біол.н., професор, завідувач кафедри анатомії з
клінічною анатомією та оперативною хірургією Білаш С.М.; д.мед.н.,

професор, завідувачка кафедри біології Єрошенко Г.А.; співробітники кафедри патологічної анатомії та судової медицини: д.мед.н., професор, професор закладу вищої освіти Старченко І.І., к.мед.н., доцент, доцент закладу вищої освіти Ройко Н.В., к.мед.н., доцент, доцент закладу вищої освіти Филенко Б.М.

Порядок денний:

Попередня експертиза дисертаційної роботи здобувачки кафедри гістології, цитології та ембріології Данилів Оксани Дмитрівни за темою «Вплив кріоконсервованої плаценти на морфофункціональний стан та структуру трійчастого вузла в нормі та при гострому асептичному запаленні у щурів» на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 – Медицина.

Тема дисертації затверджена на засіданні проблемної комісії «Фундаментальні дисципліни» (протокол № 7 від 30 вересня 2020р.).

Дисертація виконана на базі Полтавського державного медичного університету.

Науковий керівник: доктор медичних наук, професор, професор закладу вищої освіти кафедри гістології, цитології та ембріології Полтавського державного медичного університету Шепітько Володимир Іванович.

Рецензент: Локес Катерина Петрівна – кандидат медичних наук, доцент, завідувачка кафедра хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії Полтавського державного медичного університету, має 3 наукові публікації, опублікованих за останні п'ять років, за науковим напрямом, за яким підготовлено дисертацію здобувача, з яких 2 публікації у виданнях, проіндексованих у базі даних Web of Science Core Collection; не входила до складу разових спеціалізованих рад більше восьми разів протягом останнього року та не входить до числа близьких осіб здобувача; здобула ступінь доктора філософії більш ніж за три роки до дати створення разової спеціалізованої вченої ради.

Слухали: доповідь здобувачки кафедри гістології, цитології та ембріології Данилів Оксани Дмитрівни:

Вельмишановний голову!

Вельмишановні учасники фахового семінару!

Вивчення особливостей реакції структурних компонентів нервової тканини на запальні процеси з метою подальшого застосування можливості корекції перебігу патологічних процесів є актуальним завданням сучасної морфологічної науки. Невралгії вузла трійчастого нерва, на сучасному етапі, являються однією з актуальних проблем клінічної неврології, нейростоматології та нейрохірургії.

Одним з достатньо ефективних засобів корекції запалення, а саме гострого асептичного запалення, є застосування кріоконсервованих препаратів ембріо-фето-плацентарного комплексу, які виробляються в Інституті проблем кріобіології і кріомедицини НАН України м. Харків.

Плацента є джерелом системних білкових і стероїдних гормонів, цитокінів, імунних факторів, вітамінів, мікроелементів та має потужну фізіологічну дію. Використання низьких температур у процесі кріоконсервації плаценти дає змогу зберегти біологічно активні властивості тканини.

Отже, питання використання препаратів кріоконсервованої плаценти, має велике практичне значення, щодо лікування запальних процесів та потребує подальших досліджень.

Робота є фрагментом наукової тематики кафедри «Експериментально-морфологічне вивчення дії препаратів кріоконсервованої плаценти, дифереліну, етанолу та 1 % ефіру метакрилової кислоти на морфофункціональний стан ряду внутрішніх органів», № державної реєстрації 0119U102925.

Мета і завдання дослідження.

Метою даного дослідження є встановлення змін структурних компонентів вузла трійчастого нерва в нормі, при одноразовому введенні кріоконсервованої плаценти, при гострому асептичному запаленні та обґрунтуванню коригуючої дії введення кріоконсервованої плаценти та тлі гострого асептичного запалення у щурів.

Нами було поставлено 4 задачі для реалізації мети дослідження.

Задачі дослідження: 1. Вивчити особливості структурних компонентів ВТН щурів у контрольній групі та при одноразовому введенні ККП.

2. Оцінити зміни структурних компонентів ВТН щурів при гострому асептичному запаленні, викликаному введенням λ -карагінену.

3. Визначити морфофункціональні особливості структурних компонентів ВТН щурів при одноразовому введенні ККП на тлі гострого асептичного запалення.

4. Показати коригуючу дію одноразового введення ККП на компенсаторно-відновні процеси в нервових волокнах, клітинах-сателітах, сполучнотканинних компонентах та ГМЦР на тлі гострого асептичного запалення ВТН у щурів.

У роботі використані наступні методи досліджень: експериментальний метод – дослідження проводилися у штучно створених умовах; гістологічний – для вивчення морфофункціональних особливостей структурних компонентів ВТН в контрольній групі та в умовах експерименту; метод серійних напівтонких зрізів та виготовлення шліфів – для отримання комплексної інформації про орган, що вивчається; метод електронної мікроскопії – для виявлення особливостей ультраструктури нервових волокон та клітин макроглії ВТН щурів; морфометричний метод – для визначення кількісних параметрів структурних компонентів ВТН у щурів; методи варіаційної статистики – для встановлення об'єктивності та достовірності отриманих результатів і виявлення основних тенденцій реактивних змін у структурі ВТН.

1. ВТН – це змішаний, з превалюванням чутливого компонента вузол, що утворений тілами псевдоуніполярних нейронів. ВТН розташований на

трійчастому втисненні скроневої кістки, в розщепленні твердої оболонки головного мозку – трійчастій порожнині.

Капсула та сполучно-тканинні тяжі, які розділяють нейрцити на групи, містять клітинні компоненти. На препаратах добре візуалізувались кровоносні судини, які забезпечують трофіку.

ПУН характеризується великими світлими клітинами з округлим ядром, розташованим по центру та крупними глибокими хроматофільною субстанцією. Друга група клітин, це – малі темні, з дисперговою по всій цитоплазмі субстанцією Ніссля.

При імпрегнації сріблом зрізів трійчастих вузлів виявляються чітко забарвлені відростки нервових клітин та волокна цитоскелету у нейронах, що набувають темно-коричневого кольору.

Електронно-мікроскопічне дослідження ПУН ВТН у щурів контрольної групи дало змогу вивчити їх ультраструктурну будову, яка відображає функціональну активність даних клітин. Каріолема чітко контурувалась, з наявністю численних пор. Каріоплазма була представлена еухроматином з наявністю великого ядерця.

Таким чином, ВТН у контрольній групі щурів має велику щільність нейронів та розвинену сателітну глію. ПУН характеризується варіабельністю розмірів в залежності від функції, яку вони виконують.

2. Візуальний аналіз гістологічних препаратів ВТН, при одноразовому введенні ККП показав, що капсула ВТН, складалась із щільної волокнистої сполучної тканини.

У внутрішньому шарі крім волокон містилися і клітинні компоненти: лімфоцити, тканинні базофіли, нейтрофіли, макрофаги. На препаратах добре візуалізовувались кровоносні судини та нервові компоненти, які забезпечують трофіку ганглію.

ГМЦР представлено артеріолами, венулами та капілярами, які проникали з твердої мозкової оболонки.

На 5-10 доби виявлялись незначні розширення між сполучно-тканинними компонентами, які ми диференціювали як набряк.

ПУН характеризувалась двома типами клітин. Великими світлими клітинами з округлим ядром та малими темними. Ядерця чітко виражені, мали інтенсивне забарвлення та розташовувались переважно ексцентрично.

Цитоплазма ПУН займає більшу частину їх тіла та має однорідний або злегка зернистий вигляд, що свідчить про високу метаболічну активність. Це базофільні гранули синього кольору при забарвленні за Нісслем, які рівномірно розподілені по цитоплазмі з помірним переважанням в перикаріоні, але відсутні в аксонах.

При імпрегнації сріблом зрізів ВТН виявляються чітко забарвлені відростки нервових клітин та волокна цитоскелету у нейронах, що набувають темно-коричневого кольору.

Аналіз електронограм ВТН II групи показав, що найбільш помітні зміни були виявлені на 2-3 доби експерименту. Ядра ПУН не зазнавали ультраструктурних змін та характеризувались наявністю еухроматину в

каріоплазмі. Каріолеми чітко контурувались. Цитоплазма містила гранулярний ендоплазматичний ретикулум, що був представлений помірно розширеними канальцями.

Таким чином, проведене нами експериментальне дослідження показало, що одноразове підшкірне введення ККП викликає мало помітну, на візуальному рівні реакцію з боку судин ГМЦР, ПУН та клітин-сателітів ВТН щурів.

3. У III групі щурів, при введенні λ -карагінену, на 3-5 доби було виявлено, що стромально-судинний компонент ВТН приймає безпосередню участь у розвитку запальної реакції та перші зміни виникають саме тут. Це проявлялось набуханням колагенових волокон та набряком міжклітинної речовини сполучної тканини.

Клітинна популяція ПВСТ перегородок ВТН була представлена макрофагами, тканинними базофілами та лімфоцитами. Аналіз гістологічних препаратів показав, що їх кількість збільшувалась протягом 5-14 діб.

Судини ГМЦР були помітно розширеними, а в їх просвіті спостерігався стаз еритроцитів. Це сприяло підвищенню судинної проникності та виходу рідини у строму вузла.

Необхідно відзначити, що накопичення набрякової рідини спостерігалось між плазмолемами псевдоуніполярних нейронів та клітинами-сателітами.

Це підтверджувалось при електронно-мікроскопічному дослідженні, за допомогою якого було виявлено розширення просвітів канальців ендоплазматичної сітки за рахунок переповнення їх набряковою рідиною. Також виявлялось збільшення відстані між каналами ЕПС, що свідчить про набухання цитоплазми.

Таким чином, на 30 добу після моделювання гострого асептичного запалення у трійчастому ганглії щурів ознаки деструктивно-дегенеративних змін відходили на другий план у порівнянні з розвитком регенераторних та компенсаторно-приспосувальних процесів.

4. Аналіз візуального дослідження змін ВТН при одноразовому введенні ККП на тлі гострого асептичного запалення являється квінт есенцією справжньої роботи, так як показує коригуючу роль ККП. Цей факт свідчить, що ця функція плаценти, не дивлячись на фактори запалення, здійснювала позитивний ефект за рахунок наявності в ній факторів (імунокорегуючих, антиоксидантних, гепатопротекторних, радіопротекторних та протизапальних), які здійснюють цю дію.

На гістологічних препаратах, забарвлених гематоксилін-еозином, азотнокислим сріблом та по Нісслю нами показаний набряк, але якщо його візуально порівнювати з II та III групами, можна стверджувати, навіть без морфометричних даних, що він більший ніж у II групі і значно менший ніж у III групі.

Серед популяції нейронів визначалися інтактні та пошкоджені клітини, в останніх спостерігалось набухання. Ядро було зміщене на периферію з нерівними межами.

Накопичення набрякової рідини спостерігалось між плазмолемами ПУН та клітинами-сателітами.

На 3-10 доби проявлялось подальше посилення змін у судинах ГМЦР, що проявлялося повнокрів'ям артеріол, капілярів і венул.

При електронно-мікроскопічному дослідженні, виявлялось розширення просвітів каналців ендоплазматичної сітки за рахунок переповнення їх набряковою рідиною. В цих ділянках відмічалось зменшення кількості рибосом, місцями вони були повністю відсутні. Мітохондрії чітко візуалізувались, були округлої або овальної форми зі збереженням структури крист.

На 7 добу експерименту виявлено тенденцію до нормалізації кровотоку в судинах ГМЦР з відновленням його дренажної функції. Це призводило до зменшення набряку сполучної тканини як капсули, так і інтерстицію.

Ядро в таких нейронах розташовувалося ектопічно. Збільшилась кількість клітин з пікнотичними ядрами в окремих нейронах спостерігався каріорексис та каріолізис.

Таким чином, мікроскопічне дослідження на 30-ту добу показало, що введення кріоконсервованої плаценти на тлі гострого асептичного запалення призводить до посилення процесів регенерації, які виражаються відновленням глибоко-зернистої структури субстанції Ніссля, розширенням просвітів судин ГМЦР, відновлення кількості гліальних клітин. Спостерігалось відновлення централізації ядер та нормалізації розмірів клітин.

Рецензенти дали позитивні рецензії.

Було задано 21 запитання, на які здобувачкою дані вичерпні відповіді.

В дискусії взяли участь: д.біол.н., професор, завідувач кафедри анатомії з клінічною анатомією та оперативною хірургією Білаш С.М., к.мед.н. доцент, завідувач кафедри гістології, цитології та ембріології Степук Є.В., д.мед.н., професор, завідувач кафедри патофізіології Костенко В.О., д.мед.н., професор, завідувач кафедри анатомії Гринь В.Г., к.мед.н., доцент, доцент закладу вищої освіти Вільхова О.В.

ВИСНОВОК

1. Актуальність теми.

Невралгії вузла трійчастого нерва (ВТН) на сучасному етапі є однією з актуальних проблем клінічної неврології та нейрохірургії. Поширеність травм трійчастого нерва продовжує залишатися високою і становить 30-50 пацієнтів на 100 000 населення. Тенденція до зниження не відмічається, за рахунок високого рівня травматизму щелепо-лицевої ділянки та зростання частоти інфекційних захворювань і метаболічних порушень в організмі. Відповідно до сучасної класифікації захворювань системи трійчастого нерва, однією з причин патології є пошкодження запального генезу. Вивчення особливостей реакції компонентів нервової тканини на запальні процеси, з метою подальшого застосування можливості корекції перебігу патологічних

процесів є актуальним завданням сучасної морфологічної науки.

Одним з достатньо ефективних засобів корекції запалення, а саме гострого асептичного запалення, є застосування кріоконсервованих препаратів ембріо-фето-плацентарного комплексу, які виробляються в Інституті проблем кріобіології і кріомедицини НАН України (м Харків). Низка цих препаратів налічує не тільки кріоконсервовані екстракти плаценти, а і кріоконсервовані фрагменти плацентарних тканин.

Дослідження останніх років показали, що препарати ембріо-фето-плацентарного комплексу мають імунокорегуючу, антиоксидантну, гепатопротекторну, радіопротекторну та протизапальну дію. Кріоконсервовані препарати є більш ефективними, ніж свіжовиділені, оскільки використання низьких температур є надійним методом збереження біологічних властивостей тканин та фактором, що екстрагує біологічно активні речовини.

Кріоконсервовані препарати плаценти мають унікальний склад гормонів (хоріональний гонадотропін, пролактин, прогестерон, естрадіол), які є, в цілому, протизапальними. Вони здатні впливати на "клітини запалення" (лейкоцити, макрофаги, фібробласти, тучні клітини, ендотеліоцити), кістковий мозок, мікроциркуляцію як безпосередньо (через специфічні рецептори), так і опосередковано (через медіатори і відповідні рецептори для останніх). Плацента є джерелом системних білкових і стероїдних гормонів, цитокінів, імунних факторів, вітамінів, мікроелементів та має потужну фізіологічну дію. Використання низьких температур у процесі кріоконсервації плаценти дає змогу зберегти біологічно активні властивості тканини.

Перспективним є дослідження впливу кріоконсервованої плаценти на морфофункціональний стан ВТН в нормі, з метою подальшого вивчення її ефекту при різних патологічних станах у нервовій тканині та гангліях не лише щелепно-лицевої ділянки.

Таким чином, питання використання препаратів кріоконсервованої плаценти, має велике практичне значення щодо лікування запальних процесів та потребує подальших досліджень.

2. Тема дисертації на здобуття ступеня доктора філософії затверджена на засіданні вченої ради навчально-наукового медичного інституту Української медичної стоматологічної академії (протокол № 5 від 18.02.2021р.) та на засіданні проблемної комісії «Фундаментальні дисципліни» Української медичної стоматологічної академії (протокол № 7 від 30 вересня 2020р.).

3. Зв'язок теми із державними або галузевими науковими програмами та планами робіт установи. Дисертація виконана на кафедрі гістології, цитології та ембріології Полтавського державного медичного університету в рамках планової науково-дослідної теми: «Експериментально-морфологічне вивчення дії препаратів кріоконсервованої плаценти, дифереліну, етанолу та 1 % ефіру метакрилової кислоти на

морфофункціональний стан ряду внутрішніх органів», № державної реєстрації 0119U102925.

Дисертантка є співвиконавицею теми.

4. Особистий внесок здобувачки у дисертації.

Здобувачкою спільно з науковим керівником була розроблена програма дослідження, визначені його мета та завдання, а також обрані методичні підходи до проведення роботи. Дисертантка оволоділа всіма необхідними методами дослідження, особисто здійснила опрацювання літературних джерел з досліджуваної теми та виконала експериментальну роботу. Вона самостійно провела математико-статистичний аналіз отриманих результатів. Крім того, здобувачка особисто або у співавторстві підготувала наукові публікації, у яких висвітлені основні положення дисертації, а також самостійно сформулювала ключові положення та висновки роботи.

5. Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій.

Дисертаційна робота виконана з використанням експериментальних, гістологічних, електронномікроскопічних, морфологічних, морфометричних і математико-статистичних методів. В експерименті була використана достатня для отримання вірогідних результатів кількість лабораторних тварин – 115 білих щурів-самців. Представлені авторкою положення і висновки обґрунтовані одержаними даними і є логічним наслідком результатів досліджень. Методи дослідження та експериментальні моделі є адекватними для вирішення завдань, визначених у роботі. Статистичну обробку отриманих результатів проведено в повному обсязі, їх вірогідність не викликає сумнівів.

6. Характеристика первинної документації. Комісія, затверджена наказом № 21-н від 13 березня 2025 р., у складі: голова комісії В. Гринь, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри анатомії людини; члени комісії: Н. Борута, кандидат біологічних наук, доцент, доцент закладу вищої освіти кафедри гістології, цитології та ембріології; Б. Филенко, кандидат медичних наук, доцент, доцент закладу вищої освіти кафедри патологічної анатомії та судової медицини; В. Скрипник, головний метролог університету, перевірила стан первинної документації та матеріалів дисертації Данилів О.Д. і встановила, що документи представлені в повному обсязі, оформлені належним чином (пронумеровані, прошнуровані, скріплені печаткою). Порушень у веденні та оформленні первинних документів не знайдено. Цифровий матеріал у перевірених комісією документах повністю базується на фактичному матеріалі проведених здобувачкою досліджень. Достовірність результатів підтверджується протоколами статистичної обробки.

7. Висновок комісії з питань біоетики. При роботі з тваринами здобувачка дотримувалася вимог «Європейської конвенції щодо захисту хребетних тварин, які використовуються в експерименті та інших наукових цілях» (Страсбург, 18 березня 1986 р.), Закону України «Про захист тварин від жорстокого поводження» (Київ, 2006 р.), Етичного кодексу лікаря України та Етичного кодексу науковця України. Комісією з питань біоетики

Полтавського державного медичного університету (протокол № 236 від 20.03.2025 р.) порушень морально-етичних норм при проведенні науково-дослідної роботи не виявлено.

8. Наукова новизна роботи. Вперше показано, що при одноразовому введенні ККП (II група), протягом термінів 3-30 діб відмічались розлади кровотоку в судинах ГМЦР і стаз, що у свою чергу, призвело до набряку строми. Ці зміни, характерні для ексудативної фази запалення. Після цього кровотік поступово стабілізувався до повної його нормалізації на 14 добу з відповідним зменшенням набряку строми трійчастого ганглія.

Вперше показано, що одноразове введення ККП викликало активну реакцію, яка проявлялась збільшенням тканинних базофілів, лімфоцитів та макрофагів на 5 добу дослідження.

Вперше показано, що після одноразового введення ККП, структурні компоненти паренхіми ВТН, клітини-сателіти, нервові волокна залишалися інтактними протягом усіх термінів спостереження. Зміни діаметрів цитоплазми і ядер ПУН, їх об'ємна щільність та кількість клітин-сателітів зазнавали суттєвого збільшення з максимальними значеннями на 10 добу дослідження.

Вперше показано, що гостре асептичне запалення (III група), змодельоване шляхом введення λ -карагінену, викликає статистично достовірне збільшення діаметрів ГМЦР, що проявлялось на 10-21 доби.

Вперше показано, що при одноразовому введенні ККП на тлі гострого асептичного запалення (IV група) з боку ГМЦР відмічалось збільшення діаметрів артеріол, капілярів та венул капсули та паренхіми ВТН, яке проявлялось на 5-7 доби дослідження. Кількісна характеристика клітин (макрофагів, лімфоцитів та тканинних базофілів) ПВСТ капсули та перетинок свідчить про достовірне збільшення цих елементів на 5-10 доби спостереження. Кількісні показники об'єму цитоплазми і ядер, об'ємної щільності ПУН та кількісний показник клітин-сателітів також активно реагували в IV групі на 7-10 доби експерименту. На кінець експерименту (30 доба), вищенаведені показники були в межах показників контрольної групи, або достовірно не відрізнялись від них.

Вперше показано, що коригуючий вплив одноразового введення ККП при гострому асептичному запаленні ВТН, проявлявся в зменшенні проявів на стадіях альтерації та ексудації, скорочуючи терміни запалення та посилюючи репаративні процеси. Відновлення структури ВТН відбулося на 4-7 діб раніше.

9. Теоретичне значення результатів дослідження.

Одержані дані розширюють уявлення про особливості морфології перебігу гострого асептичного запалення та його корекції шляхом введення кріоконсервованої плаценти.

10. Відповідність вимогам до оформлення дисертації. Дисертація викладена на 165 сторінках друкованого тексту й складається з таких розділів: анотація, вступ, огляд літератури, матеріали та методи, 2-х розділів результатів власних досліджень, аналіз та узагальнення результатів

дослідження, висновки, практичні рекомендації, список використаних джерел, додатки. Список використаних джерел включає 155 найменувань, розміщених на 18 сторінках. Робота проілюстрована 50 рисунками та 10 таблицями.

Дисертація повністю відповідає вимогам до оформлення дисертації, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 №40.

11. Практичне значення роботи.

Коригуючий вплив одноразового введення ККП при гострому асептичному запаленні ВТН, проявлявся в зменшенні проявів на стадіях альтерації та ексудації, скорочуючи терміни запалення та посилюючи репаративні процеси. Відновлення структури ВТН відбулося на 4-7 діб раніше

Отримані результати про протизапальну дію ККП при гострому асептичному запаленні, що можуть бути використані для оптимізації програм комплексного лікування невритів та гангліонітів трійчастого нерва.

12. Повнота опублікування результатів дисертації. За темою дисертації опубліковано 14 робіт, з них 5 статей у фахових виданнях України, 3 з яких входять у міжнародні наукометричні бази Scopus/WoS, 7 публікацій у збірниках тез вітчизняних та міжнародних конференцій, 2 патенти на винахід.

Тобто, повнота опублікування результатів дисертації повністю відповідає п.п. 8 і 9 Постанови КМ від 12 січня 2022 р. № 44.

13. Апробація результатів дисертації. Матеріали дисертаційної роботи були представлені та обговорені: на конференціях:

1. Матеріали науково-практичної конференції «Прикладні аспекти морфології», м. Тернопіль, 20–21 жовтня– Тернопіль, 2016.
2. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Медицина в практику охорони здоров'я». м. Полтава, 9 грудня – Полтава, 2016 р.
3. Матеріали науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю «Сучасні проблеми вивчення медико-екологічних аспектів здоров'я людини». м. Полтава, 30 вересня – 1 жовтня – Полтава, 2021 р.
4. Матеріали Всеукраїнської міждисциплінарної науково-практичної конференції з міжнародною участю «УМСА – століття інноваційних напрямків та наукових досягнень (до 100-річчя від заснування УМСА) присвяченої 100-річчю заснування Української медичної стоматологічної академії». м. Полтава, 8 жовтня – Полтава, 2021 р.
5. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих учених, присвяченої 100-річчю Полтавського державного медичного університету «МЕДИЧНА НАУКА - 2021». м. Полтава, 3 грудня – Полтава, 2021 р.
6. Всеукраїнська науково-практична конференція молодих учених «МЕДИЧНА НАУКА - 2022», Полтава, 2 грудня 2022 р.
7. Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Інноваційні методи в діагностиці та лікуванні стоматологічних захворювань на сучасному етапі», Полтава, 27-28 жовтня 2022 р.

14. Особистий внесок здобувача до наукових праць.

1) в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Шепітько В. І. Гістоморфологічна характеристика трійчастого вузла в нормі у щурів / В. І. Шепітько, О. Д. Данилів // Вісник проблем біології та медицини. — 2016. — Вип. 2, Т. 2 (129). — С. 389—391. *(Особистий внесок здобувачки — одержано результати експериментальних досліджень, проведено їхню статистичну обробку та аналіз, підготовлено рукопис статті).*

2. Morphological features of the trigeminal ganglion in acute aseptic inflammation at the early stages of the experiment / O. D. Daniliv, Ye. V. Stetsuk, N. V. Boruta [et al.] // Світ медицини та біології. — 2021. — № 2 (76). — С. 207–210. **(Web of Science)** *(Особистий внесок здобувачки — одержано результати експериментальних досліджень, проведено їхню статистичну обробку та аналіз, підготовлено рукопис статті).*

3. Морфологічна характеристика трійчастого вузла щурів при введенні кріоконсервованої плаценти / О. Д. Данилів, В. І. Шепітько, О. С. Якушко [та ін.] // Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії. — 2022 — Т. 1, вип. 3–4 (79–80). — С. 152–156. *(Особистий внесок здобувачки — одержано результати експериментальних досліджень, проведено їхню статистичну обробку та аналіз, підготовлено рукопис статті).*

4. Changes in the trigeminal ganglion of rats with acute carrageenan-induced inflammation / O. D. Danyliv, V. I. Shepitko, O. S. Yakushko [et al.] // Світ медицини та біології. — 2022. — № 4 (82). — С. 206–211. **(Web of Science)** *(Особистий внесок здобувачки — одержано результати експериментальних досліджень, проведено їхню статистичну обробку та аналіз, підготовлено рукопис статті).*

5. Морфометричні та морфологічні особливості трійчастого вузла щурів при експериментальній моделі асептичного запалення і введенні кріоконсервованої плаценти / О. Д. Данилів, В. І. Шепітько, Є. В. Стецук, Н. В. Борути // Міжнародний ендокринологічний журнал. — 2024. — Т. 2, № 5. — С. 407–413. **(Scopus)** *(Особистий внесок здобувачки — одержано результати експериментальних досліджень, проведено їхню статистичну обробку та аналіз, підготовлено рукопис статті).*

2) які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

6. Шепітько В. І. Реакція структурних компонентів Гасерового вузла при підшкірній трансплантації кріоконсервованої плаценти / В. І. Шепітько, О. Д. Данилів // Прикладні аспекти морфології : зб. матеріалів наук.-практ. конф., м. Тернопіль, 20–21 жовтня 2016 р. — Тернопіль, 2016. — С. 193–194. *(Дисертантці належать результати щодо впливу трансплантації кріоконсервованої плаценти на структурні компоненти ганглію трійчастого нерва).*

7. Шепітько В. І Реакція структурних компонентів Гасерового вузла при експериментальному асептичному запаленні / В. І. Шепітько, О. Д. Данилів // Всеукраїнська науково-практична конференція «Медична наука в практику охорони здоров'я». - 9 грудня – Полтава, 2016 р. – С. 92. *(Дисертантці належать результати щодо впливу асептичного запалення на структурні компоненти ганглію трійчастого нерва).*

8. Морфофункціональний стан трійчастого вузла щурів при гострому асептичному запаленні на 5-7 добу дослідження / О. Д. Данилів, В. І. Шепітько, О. С. Якушко, Т. А. Скотаренко // Сучасні проблеми вивчення медико-екологічних аспектів здоров'я людини : матеріали наук.-практ. інтернет-конф. з міжнар. участю, присвяченої 90-й річниці з дня заснування кафедри медичної біології в рамках святкування 100-річчя заснування Полтавського державного медичного університету, м. Полтава, 30 вересня – 1 жовтня 2021 р. – Полтава, 2021. – С. 15–16. *(Дисертантці належать результати щодо змін в трійчастому ганглії при асептичному запаленні на ранніх термінах дослідження).*

9. Структурно-функціональні особливості трійчастого вузла щурів при гострому асептичному запаленні на 1-7 доби спостереження / О. Д. Данилів, О. С. Якушко // Матеріали Всеукраїнської міждисциплінарної науково-практичної конференції з міжнародною участю «УМСА – століття інноваційних напрямків та наукових досягнень (до 100-річчя від заснування УМСА) присвячена 100-річчю заснування Української медичної стоматологічної академії». – 8 жовтня – Полтава, 2021 р. – С. 37-38. *(Дисертантці належать результати щодо змін в трійчастому ганглії при асептичному запаленні на ранніх термінах дослідження).*

10. Данилів О. Морфологічна характеристика клітин трійчастого вузла при гострому асептичному невриті / О. Д. Данилів // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих учених, присвяченій 100-річчю Полтавського державного медичного університету «МЕДИЧНА НАУКА - 2021». – 3 грудня – Полтава, 2021 р. – С. 32-33. *(Дисертантці належать результати щодо змін в трійчастому ганглії при асептичному запаленні).*

11. Данилів О. Морфологічна характеристика трійчастого вузла щурів при введенні кріоконсервованої плаценти / О. Д. Данилів // Всеукраїнська науково-практична конференція молодих учених «МЕДИЧНА НАУКА - 2022», Полтава, 2 грудня 2022 р. *(Дисертантці належать результати щодо змін в трійчастому ганглії при введенні кріоконсервованої плаценти).*

12. Данилів О. Сучасні підходи до діагностики та лікування одонтогенних максилітів / О. Д. Данилів // Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Інноваційні методи в діагностиці та лікуванні стоматологічних захворювань на сучасному етапі», Полтава, 27-28 жовтня 2022 р. *(Дисертантці належать результати щодо змін в трійчастому ганглії при запальних процесах щелепно-лицьової ділянки).*

15. Характеристика здобувача, його творчий шлях у науці, ступінь його наукової зрілості тощо. Здобувач Данилів Оксана Дмитрівна, 1987 року народження, освіта вища, у 2010 році закінчила стоматологічний факультет Української медичної стоматологічної академії МОЗ України за спеціальністю «Стоматологія».

У 2010–2012 рр. навчалася в інтернатурі зі спеціальності «Стоматологія» на базі Української медичної стоматологічної академії МОЗ України.

З 2012 до 2015 року працювала старшим лаборантом кафедри післядипломної освіти лікарів-ортодонтів Української медичної стоматологічної академії.

З 2015 року працює на посаді старшого лаборанта та, за сумісництвом, викладача кафедри гістології, цитології та ембріології Полтавського державного медичного університету.

За час виконання дисертаційної роботи здобувачка набула теоретичні знання, уміння, навички та відповідні компетентності, передбачені освітньо-науковою програмою підготовки докторів філософії в Полтавському державному медичному університеті зі спеціальності 222 – Медицина, оволоділа технікою лабораторних досліджень, методами планування, організації та проведення експериментів на тваринах, узагальнення та аналізу одержаних результатів, підготовки оригінальних наукових публікацій, оформлення дисертаційної роботи.

Має сертифікат про володіння англійською мовою на рівні B2. Індивідуальний план наукової роботи та індивідуальний навчальний план виконано в повному обсязі відповідно до змісту та встановлених термінів.

З 01.09.2020 р. по теперішній час є здобувачем кафедри гістології, цитології та ембріології Полтавського державного медичного університету. Данилів Оксана Дмитрівна регулярно звітувала на засіданнях кафедри про хід виконання індивідуального плану наукової роботи, дотримуючись змісту запланованого дослідження, його об'єму та термінів виконання.

Наукові дослідження здобувачка виконувала відповідно до індивідуального плану наукової роботи із зазначенням змісту проведених досліджень, їх обсягу та дотриманням термінів виконання.

Під час виконання дисертаційної роботи здобувачка зарекомендувала себе наполегливим та відповідальним молодим науковцем. Спільно з науковим керівником визначила основні напрямки наукового дослідження, сформулювала мету і завдання, набрала та проаналізувала експериментальний матеріал. Здобувачка самостійно створила базу даних, системний аналіз та наукову інтерпретацію результатів дисертаційної роботи, оприлюднила отримані наукові результати у фахових виданнях та на конференціях різних рівнів.

За період навчання порушень виконання індивідуального плану наукової роботи не було. Роботу над дисертаційним науковим дослідженням завершено вчасно, а індивідуальний план виконано повністю. Здобувачка проявила себе як перспективний та здібний науковець.

Здобувачка набула теоретичні знання, уміння, навички та відповідні компетентності, передбачені освітньо-науковою програмою підготовки докторів філософії в Полтавському державному медичному університеті зі спеціальності 222 – Медицина, підготувала дисертацію у вигляді спеціально підготовленої кваліфікаційної наукової праці на правах рукопису, виконану нею особисто, що містить наукові положення, нові науково обґрунтовані теоретичні та експериментальні результати проведених здобувачкою досліджень, що мають істотне значення для медицини та підтверджуються документами (первинною документацією), які засвідчують проведення цих досліджень та особистий внесок здобувачки в науку та характеризуються єдністю змісту.

16. Оцінка дотримання здобувачкою принципів академічної доброчесності. Здобувачка успішно виконала індивідуальний план наукової роботи, дотримуючись принципів академічної доброчесності на всіх етапах підготовки дисертації. Первинна експертиза дисертаційної роботи на наявність плагіату, проведена за допомогою відповідного програмного забезпечення згідно із Положенням «Про порядок перевірки у Полтавському державному медичному університеті текстових документів – дисертаційних робіт, звітів за науково-дослідними роботами, наукових публікацій, навчальної літератури, навчально-методичних видань, засобів навчання, кваліфікаційних робіт, письмових робіт здобувачів освіти усіх рівнів на наявність плагіату», підтверджує оригінальність тексту, свідчить про відсутність академічного плагіату, фальсифікацій та інших порушень академічної доброчесності. Використання в дисертації та наукових публікаціях здобувачки, в яких висвітлені основні наукові результати, наукових текстів, ідей, розробок, наукових результатів і матеріалів інших авторів супроводжується обов'язковим посиланням на автора та/або на джерело опублікування. Всі ідеї та положення, викладені у дисертаційній роботі Данилів Оксани Дмитрівни, є оригінальними та належать здобувачці.

Рекомендації щодо офіційного захисту. На основі представленої дисертаційної роботи, прилюдного її обговорення, відповідей на запитання та відгуків офіційних рецензентів, учасники фахового семінару при Полтавському державному медичному університеті вважають, що дисертаційна робота здобувача кафедри гістології, цитології та ембріології Данилів Оксани Дмитрівни за темою «Вплив кріоконсервованої плаценти на морфофункціональний стан та структуру трійчастого вузла в нормі та при гострому асептичному запаленні у щурів» є закінченим науковим дослідженням, що розв'язує наукову задачу, яка полягає у з'ясуванні та встановленні змін структурних компонентів вузла трійчастого нерва в нормі, при одноразовому введенні кріоконсервованої плаценти, при гострому асептичному запаленні, а також обґрунтування коригуючої дії кріоконсервованої плаценти на тлі гострого асептичного запалення у щурів. Робота відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії,

затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 та може бути представлена до офіційного захисту зі спеціальності 222 - Медицина.

Висновок прийнято одноголосно.

Голова фахового семінару,
д.мед.наук, професор

Галина ЄРОШЕНКО

Секретар фахового семінару,
к.б.н., доцент

Валентина СОКОЛЕНКО